Dromen zonder bedrog

Hoewel mijn vakantie naar Zuid-Italië zonder haperingen is verlopen, kan dat niet gezegd worden van de vakantieproblemen die ik op deze website aanbood.
En dat is mijn eigen schuld. Wie in een partij zetcontrole achterwege laat, ondervindt narigheid en wie zijn damproblemen niet aan een nauwkeurige controle onderwerpt, wordt eveneens met moeilijkheden geconfronteerd.
Het zal duidelijk zijn: de rubriek op deze website werd op 20 september in één ruk in een bui van tomeloos enthousiasme op schrift gesteld. 's Nachts droomde ik van de composities die ik in de vakantie in elkaar had gezet. Maar u weet het: dromen kunnen heerlijk zijn - vooral dagdromen - maar sommige dromen zijn bedrog.
Om te kunnen weten of een damprobleem de toets der kritiek kan doorstaan, moeten er een paar check-ups plaatsvinden. En om een al te uitbundig enthousiasme - doorgaans gepaard met een gebrek aan zelfkritiek - te beteugelen laat ik mijn werkstukken eerst minstens drie maanden op de plank rijpen.
Dan wordt het tijd om eerst Truus en vervolgens Cerberus te raadplegen. Truus zoekt de snelste winst. Als er een bijoplossing in het probleem zit die sneller en duidelijker wint dan de auteursoplossing, dan meldt Truus dat onverwijld. De eerste controle vormt een zeef met grote gaten. Maar als de oplossing faalt, is Truus onverbiddelijk.
Cerberus is een minder sterk programma dan Truus, maar hij heeft het onmiskenbare voordeel dat de vier beste mogelijkheden worden aangegeven. Naast de auteursoplossing krijgt de nieuwsgierige schermkijker ook nog een drietal andere mogelijkheden voorgeschoteld. Cerberus heeft ook een duistere kant. De waardering van de verschillende varianten is vaak onnavolgbaar. Als Truus een variant met +2 beloont, weet je dat dit gelijkstaat met een winst van 2 schijven. Bij Cerberus is de betekenis van de waardering onduidelijk. Je denkt bij zo'n getal aan een bijoplossing, maar als je Truus inschakelt, schudt zij/hij het hoofd en reduceert zij/hij het oordeel tot 0,3. Geen winst dus. Met andere woorden: Cerberus geeft een indicatie en Truus moet het eindoordeel vellen.
Hoe kom je te weten of een creatie origineel is? Zeker weet je dat nooit, maar tegenwoordig stuur ik aan het eind van elke maand een aantal problemen naar Wim de Zwart uit Pijnacker. Hij heeft een dossier aangelegd van meer dan 120000 problemen. Daarmee weet hij standen die eerder zijn gemaakt te traceren. Daarnaast heeft Arie van der Stoep in (inmiddels) bijna 20 boekjes de verschillende slagprincipes vastgelegd. Wim weet letterlijke standen op te sporen, Arie verwijst naar bestaande ideeën.
Laten we kijken naar de rubriek die ik eerder voor deze website schreef.
Over de eerste drie problemen zult u mij niet horen klagen. Op weg naar de definitieve selectie sneuvelden er wel een paar genomineerde standen. Wat dacht u van het volgende probleem?

Levico Terme, 4-6-05 11-9-2005

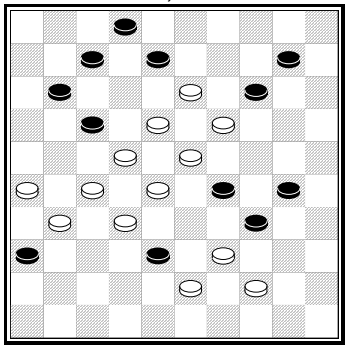

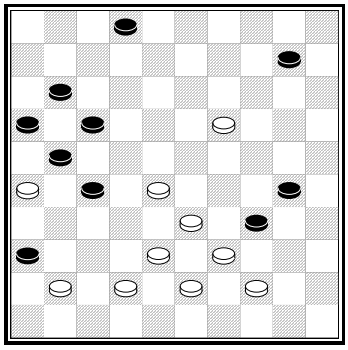

De artistieke bedoeling in deze avontuurlijke stand is: 27-21. Omdat het probleem uiteindelijk geschrapt moest worden, zal ik de ondervarianten niet geven (wit wint echt) maar me beperken tot de hoofdvariant; (36x16 gedwongen) 32-27 (38x40) 18-12! Over deze zet was ik uitermate tevreden: een dwangzet in een achterstandssituatie (7x9 gedwongen) 23-18 (14x21) 18-12. Wit springt op een drijvende ijsschots: (ad libitum) 12x5, 5x47 en niet naar 33,38 of 42, want dat wordt allemaal remise. Nu staat het motief van Beemer op het bord met als afspel: (21-27) 47-36 (27-32) 36-27 en de rest gelooft u wel. Ik dacht met dit vraagstuk een voltreffer te hebben geplaatst. Een droom van een probleem, maar: Truus hielp mij uit de droom. Hij won probleemloos met 27-21 en na het verplichte slaan volgt ontnuchterend: 26-21, 21x3 en dan het verpletterende 3x24. Vreselijk. Drie maanden later deed ik verwoede pogingen het idee te redden van de ondergang. Toen moest ik me tevreden stellen met het slappe aftreksel dat op diagram 2 wordt tentoongesteld: 38-32 (36x40) 19-14 (27x29) 14x5

(34x43) 28-22 (17x28) 5x47. Het idee is gered, maar de stand is dermate gecastreerd dat u en ik er weinig lol meer aan kunnen beleven.

= van S.Juskevic

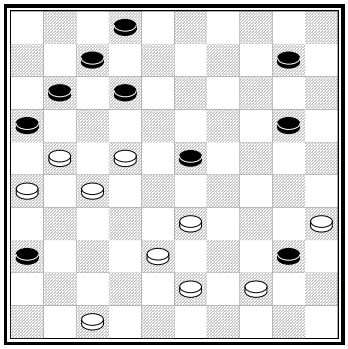

= van C.v.d.Kuilen

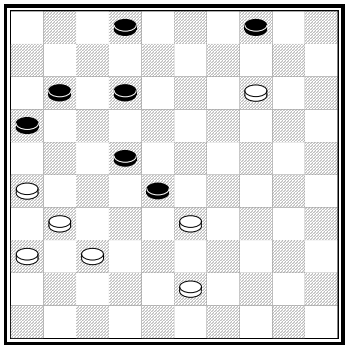

Heel speciaal is de geschiedenis van het derde diagram. Ik maakte het probleem op 5 juni 2005 in San Marino. De soepele oplossing verloopt als volgt: 35-30 (40x49) 33-28 (23x32) 47-41 (36x47) 30-24 (47x17, de tweede zwarte dam komt in actie) 24x4 (49x38) 4-18. Wit geeft zijn kroonjuweel prijs – (12x23) 21x1- de volgende witte dam- (32x21) 1x47. Wat was het geval? Aan het eind van de vakantie nam ik het thema nog eens onder handen en maakte ik hetzelfde probleem opnieuw. Toch kwam het probleem me vaag bekend voor en bij controle vond ik de stand terug. “Je geheugen is niet meer wat het geweest is”, wierp een gewaardeerde clubgenoot me onlangs voor de voeten”. Hij heeft gelijk: het verval treedt langzaam maar onontkoombaar in. Toen ik Wim de Zwart van mijn vondst (waarmee ik nog steeds was ingenomen) op de hoogte stelde, bleek ook deze droom bedrog te zijn. Het probleem was eerder gemaakt door Sergei Juskevic en geplaatst in De Problemist, 4-1989. Miniaturen (althans 7 om 7’s) stuur ik naar archivaris Eddie van den Acker in Tilburg. Hoe groot zijn collectie is, weet ik niet, maar hij heeft vele tienduizenden standen onder zijn beheer. U zag de stand van het vierde diagram in mijn vorige rubriek met de vermelding: Otranto, 10-6-05. Er zijn heel veel miniaturen gemaakt. Van de standen die ik Eddie ter controle stuur, is altijd minstens 25% eerder gemaakt. Ook dit probleem was niet origineel. C.v.d.Kuilen maakte het al in 1956. Het werd in dat jaar geplaatst in De Zuid-Limburger van 15 oktober.
Er is ook beter nieuws. Het vijfde diagram werd de vorige keer geplaatst met schijf 11 op 16 en 39 op 34. Toen Cerberus mij meldde dat ook de zetvolgorde 24-19, 19x10, 16-11, 49-43 en 47-41 winnend was, trok ik mij enige uren teleurgesteld in een hoekje terug. Maar vanuit mijn dreinhoekje stond me spoedig een waardige verbetering voor de geest. In de diagramstand wint wit door 39-34 en daarna gaat het verder volgens de eerder gegeven auteursoplossing. Wel is de aanvangsstand lichtelijk gehavend. Wanneer men mij een standverklaring vraagt, zou ik de voorafgaande zetten (7-12) 16-11 (12x21) verkiezen boven het nuchtere (17-21) Het is niet mooi als de rechtvaardiging plaats vindt op het “zebrapad” 6-11-17-22-28.

Verbetering van 16-6

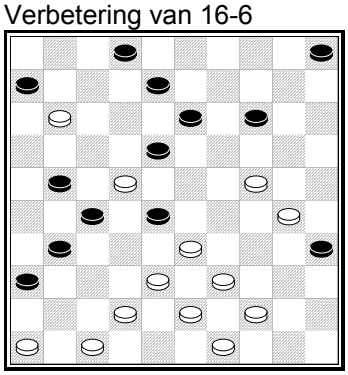

Verbetering van 17-6

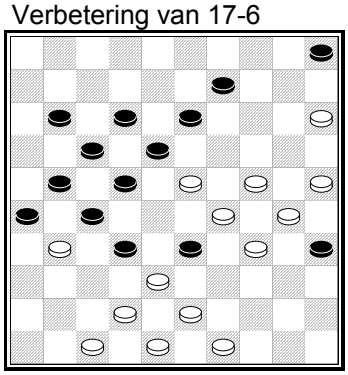

In mijn vorige schrijven maakte ik u deelgenoot van het falen van mijn ideale probleem. Met een lichte wijziging is de stand er zeker niet idealer op geworden, maar het idee is gehandhaafd. Ik heb 36 op 31 gezet en 44 teruggeplaatst op 49. De eerste zet is nu 49-44 en de rest gaat volgens het bekende recept. De b.o. (bijoplossing) is verdwenen. “Maar,” zult u zeggen, “die aanvangsstand kan toch niet?” Fraai is anders, maar de laatste zetten zijn verklaarbaar en niet geheel verwijtbaar. Tevoren werden

de zetten (39-44) 36-31 (44x35) gespeeld. De droom kwam niet uit, maar het is in elk geval geen nachtmerrie geworden.

In mijn dagsluiting presenteer ik een paar standen die ook voor fervente partijspelers niet al te wild zullen ogen:

6276. 4-10-2004

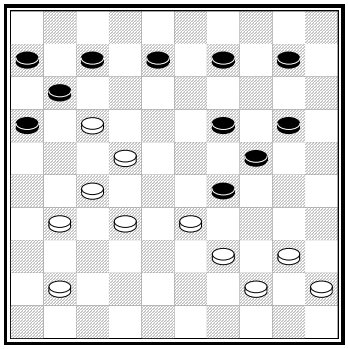

6289. 28-12-2004

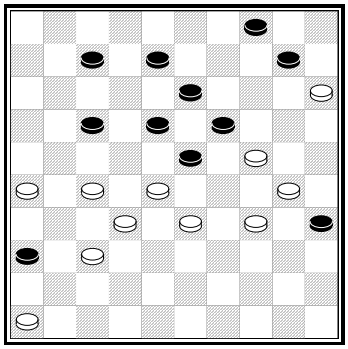

Ik zou zeggen: probeer het eerst zelf en zonder hulp van ingenieuze programma's. In de laatste stand betreur ik het feit dat schijf 46 om b.o.-technische redenen niet op 47 mag staan.

Leen de Rooij